

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "ปัญหาการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามการรับรู้ของครูสังคมศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดชายแดนภาคใต้ "มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาปัญหาการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตาม หลักสูตรวิชาสังคมศึกษา พุทธศักราช 2521 ตามการรับรู้ของครูสังคมศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในด้านต่าง ๆ 4 ด้าน คือ การใช้หลักสูตรเพื่อการเรียนการสอน ครูผู้สอน นักเรียน และการใช้แหล่งวิทยาการในชุมชน โดยที่ผู้วิจัยได้ ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

การศึกษาค้นคว้า

1. ศึกษาหลักสูตร แบบเรียน ประมวลการสอน คู่มือครู วิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตลอดจนเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ
2. สัมภาษณ์ครูสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 10 คน หัวหน้าหมวดวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 1 คน นักวิชาการโรงเรียนเอกชนประจำเขตการศึกษา 2 จำนวน 1 คน และศึกษานิเทศก์สายสังคมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 1 คน เพื่อนำข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในด้านการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

1. ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด เพื่อสอบถามการรับรู้ของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดชายแดนภาคใต้

ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจคำตอบ (Check-List) ถามเกี่ยวกับ เพศ ศาสนา อายุ วัตถุประสงค์ทางการศึกษา วิชาเอก ภูมิภาคเนาเดิม ประสบการณ์การสอน จำนวนคาบที่ทำการสอน ระดับชั้นที่สอน การเข้ารับการฝึกอบรมหน้าที่นอกเหนือจากการสอน และวิธีการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมในการสอนวิชาสังคมศึกษา

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามการรับรู้ของครูสังคมศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในเรื่องต่อไปนี้

1. ปัญหาด้านการใช้หลักสูตรเพื่อการเรียนการสอน
2. ปัญหาด้านครูผู้สอน
3. ปัญหาด้านนักเรียน
4. ปัญหาด้านการใช้แหล่งวิทยาการในชุมชน

เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) โดยกำหนดน้ำหนักของคำตอบเป็นคะแนน 4 ระดับ คือ

รับรู้ว่า เป็นปัญหามากที่สุด	ไว้ 4	คะแนน
รับรู้ว่า เป็นปัญหามาก	ไว้ 3	คะแนน

รับรู้ว่าเป็นปัญหาน้อย 1 ให้ 2 คะแนน

รับรู้ว่าเป็นปัญหาน้อยที่สุด 1 ให้ 1 คะแนน

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาคำเรียนการสอน
วิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นแบบปลายเปิด (Open ended question)

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจและแก้ไขแล้ว จึงได้นำไป
ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน (รายนามปรากฏในภาคผนวก ก หน้า 121) ตรวจสอบความถูกต้อง
และความครอบคลุมของเนื้อหา

3. นำแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขแล้วมาปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นภายใต้การ
แนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับครูสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดพัทลุง จำนวน 10 คน โดยเป็นครูสังคม
ศึกษาจากโรงเรียนอิสลามมิยะห์สหวิทยา จำนวน 2 คน โรงเรียนบุญมีศึกษา จำนวน 3 คน
โรงเรียนศึกษาธรรมอิสลาม จำนวน 1 คน โรงเรียนศาสนูปถัมภ์ปากพูนมูลนิธิ จำนวน 2 คน
โรงเรียนมุสลิมวิทยา (ประชาอุปถัมภ์) จำนวน 2 คน ซึ่งไม่ใช่ในกลุ่มประชากรจริงที่ใช้ในการ
วิจัยนี้ จากนั้นจึงนำแบบสอบถามที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4. นำแบบสอบถามที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปสอบถามประชากรจริงที่ได้เลือก
ไว้

ประชากรของการวิจัย

ประชากรของการวิจัยนี้ได้แก่ ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นใน
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่เปิดสอนหลักสูตรภาคศาสนาและหลักสูตรวิชาสามัญ ในจังหวัด
ชายแดนภาคใต้ 5 จังหวัดคือ จังหวัดสงขลา 16 คน จากโรงเรียน 8 โรงเรียน จังหวัดยะลา 39
คน จากโรงเรียน 20 โรงเรียน จังหวัดปัตตานี 56 คน จากโรงเรียน 30 โรงเรียน จังหวัดนราธิวาส
31 คน จากโรงเรียน 12 โรงเรียน และจังหวัดสตูล 19 คน จากโรงเรียน 13 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น

เป็นจำนวนครู 161 คน (ตามรายละเอียดที่ปรากฏในภาคผนวก ข) และจำนวนโรงเรียน 83 โรงเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ขอความอนุเคราะห์จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ให้ทำจดหมายขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสงขลา และขอให้สำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 2 ทำจดหมายถึงครูใหญ่โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส และจังหวัดสตูล เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากครูสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยได้ไปส่งและรวบรวมแบบสอบถามจากประชากรในจังหวัดสงขลา ยะลา และจังหวัดปัตตานี ด้วยตนเอง ส่วนประชากรในจังหวัดนราธิวาส และจังหวัดสตูล ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ แบบสอบถามที่ได้รับคืนมา มีดังนี้คือ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสงขลา จำนวน 16 ชุด ได้รับคืนมา 16 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 จังหวัดยะลา จำนวน 39 ชุด ได้รับคืน 38 ชุด คิดเป็นร้อยละ 97.44 จังหวัดปัตตานี จำนวน 56 ชุด ได้รับคืน 55 ชุด คิดเป็นร้อยละ 98.21 จังหวัดนราธิวาส จำนวน 31 ชุด ได้รับคืน 29 ชุด คิดเป็นร้อยละ 93.55 และ จังหวัดสตูล จำนวน 19 ชุด ได้รับคืน 16 ชุด คิดเป็นร้อยละ 84.21 รวมจำนวนแบบสอบถามทั้งสิ้น 161 ชุด ได้รับคืน 154 ชุด คิดเป็นร้อยละ 95.65 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติแล้วนำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละแล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง โดยใช้สูตร

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนคำตอบทั้งหมด}}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}} \times 100$$

2. ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 นำมาแจกแจงความถี่หาค่ามัธยิม เลขคณิต (\bar{x}) โดยใช้สูตร

$$\bar{x} = \frac{\sum fx}{N}$$

\bar{x} แทนค่ามัธยิม เลขคณิตของคะแนน

N แทน จำนวนผู้ตอบ

f แทน ความถี่ของคะแนน

x แทน น้ำหนักของคำตอบ คิดเป็น 4, 3, 2 และ 1

$\sum fx$ แทน ผลรวมของความถี่คูณด้วยคะแนน

(ประกอบ กรรณสูต 2525 : 40-41)

นำค่ามัธยิม เลขคณิตมาแปลความหมาย โดยกำหนด เกณฑ์ไว้ดังนี้

- 3.56 - 4.00 หมายความว่า การรับรู้ของครูสังคมนตรีศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนวิชาสังคมนตรีศึกษานั้น เป็นปัญหามากที่สุด
- 2.56 - 3.55 หมายความว่า การรับรู้ของครูสังคมนตรีศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนวิชาสังคมนตรีศึกษานั้น เป็นปัญหามาก
- 1.56 - 2.55 หมายความว่า การรับรู้ของครูสังคมนตรีศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนวิชาสังคมนตรีศึกษานั้น เป็นปัญหาน้อย
- 1.00 - 1.55 หมายความว่า การรับรู้ของครูสังคมนตรีศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนวิชาสังคมนตรีศึกษานั้น เป็นปัญหาน้อยที่สุด

3. สูตร หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S_x)

$$S_x = \sqrt{\frac{\sum x^2 - [(\sum x)^2 / n]}{n-1}}$$

S_x แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum x^2$ แทน ผลบวกของผลคูณระหว่างความถี่กับกำลังสองของคะแนน

$(\sum x)^2$ แทน ผลบวกของผลคูณระหว่างความถี่กับคะแนน

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากร

(Gene V. Glass and Julian C. Stanley 1970 : 295)

แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

4. ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended question) เพื่อถามปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดชายแดนภาคใต้นามาจัดลำดับความสำคัญและนำเสนอในรูปร้อยละ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย